

Zpravodaj

95. JIRÁSKŮV HRONOV

#PROSTEHRONOV



Závěrečník

Ze své nevelké lásky k úvodníkům už jsem se ve Zpravodaji vypsál, ale ten závěrečný úvodník píšu s velkou chutí, zatímco vlak mívá rybníky za Chlumcem nad Cidlinou. Ve významném *Básníkově*, který festival zakončil, se říká něco v tomto smyslu: „Někdy člověk všechno pochopí, až když už je zbytečné cokoliv chápat.“ Viděl jsem tu inscenaci dvakrát a pokaždé se mnou tahle věta, ač vlastně docela jednoduchá, něco udělala: taková věc se člověku stává často.

Pokud ovšem jde o letošní Jiráskův Hronov, zdálo se mi, že chápání nejenže nebylo zbytečné, ale že probíhalo. Byl to ročník, který ukázal amatérské divadlo jako nesmírně životný organismus, pestrý ve formách, látkách i přístupech, ale spojený nějakou mírou citlivosti vůči světu a společnosti. Byl to ročník témat, ročník velké inspirace, ročník zajímavých debat – a alespoň pokud jsem to byl z redakce schopen vnímat, zdálo se mi, že všem těm debatám bylo spolu s dalšími účastnicemi

a účastníky přítomno i (vzájemné) chápání. Není to ve společnosti tak docela běžná věc.

Jestli jsme vám byli alespoň trochu dobrými průvodci na cestě festivalem, jsme v redakci moc rádi. Když se nám (klidně během roku) ozvete se zpětnou vazbou, potěší nás to – měli bychom se tu potkat ve stejném nebo podobném složení i příští rok, ale to neznamená, že bychom chtěli ustrnout. Připomínky a návrhy vítáme; chválu, dlužno přiznat, ovšem také. Děkujeme vám všem. A já osobně chci poděkovat vedení festivalu, Honzovi Julínkovi, Šárce Čmelíkové a jejich báječným týmům, díky kterým jsme měli tradičně skvělé zázemí a podmínky k práci. Díky Tereze Ondrové za opravdu velkolepou péči o vzdělávací složku festivalu – i pro nás to je fakt důležité. A opravdu hrozně moc děkuju celému svému redakčnímu týmu: Janu Duchkovi, Milanu Háblovi, Radmile Hrdinové, Ivo Kristiánu Kubákovi, Lukáši Křížkovi, Janě Soprové a Honzovi Šváchovi. Je to parta generačně i názorově pestrá, ale (věřím) smysluplná a hlavně strašně fajn a pracovitá. Díky Ivo Mičkalovi za fotky, díky všemu externímu autorstvu, díky Michalu Drtinovi za ochotu řešit

v sazbě opravdu všechny drobné nuance, které při finalizaci čísel máme tendenci pilovat. A tradiční veledík Kateřině Prášilové, která je (krom skvělých vlastních recenzí a rozhovorů) především mou oporou při redigování, a to díky svému neselhávajícímu citu pro jazyk i obsah. Celé by se to celkem s klidem obešlo beze mě, ale hodlám to ještě chvíli tajit.

Bezbolestné návraty do skutečných životů přeje a 31. července 2026 na značkách se těší

Michal Zahálka

9

neděle
10. 8. 2025

95. Jiráskův Hronov – sobota



Zakončení 95. Jiráskova Hronova



Hledání patří k životu

Rozhovor se souborem BLUDi
ze ZUŠ Třinec

Je pro vás téma budoucnosti zásadní?

Určitě ano. Přemýšlet nad tím je pro nás všechny důležité, i když to někdy přináší úzkosti a deprese. Nedá se tomu vyhnout – myšlenky na to, co bude, prostě přicházejí každý den.

Jak jste dospěli k tématu hledání?

Na začátku jsme měli několik nápadů, ale všechny nás nakonec přivedly k tématu hledání. Je to pro nás aktuální – jsme ve věku, kdy se snažíme zjistit, kým jsme a kam směřujeme. Chtěli jsme hrát něco, co z nás opravdu vychází. Vlastně je to takové naše dítě.

Pracujete v inscenaci s meotarem. Proč právě tyto prostředky?

Chtěli jsme do představení dostat barvy a něco veselejšího. Meotar se k tomu skvěle hodil – má spoustu možností a dá se s ním experimentovat. Navíc se s ním u nás v souboru pracuje často, nejen v divadle, ale i při přednesu. Máme ho rádi a baví nás hledat nové způsoby, jak ho využít.

Co bylo při přípravě nejtěžší a co vás naopak nejvíc bavilo?

Nejvíc nás bavilo vymýšlet fórky. Nejtěžší bylo vyrovnat se se zraněním uprostřed zkoušení. Anička si poranila koleno, a protože jde o pohybovou inscenaci, museli jsme některé scény přepracovat. Bylo to složité, ale nakonec jsme to zvládli.

Máte už nápad, co budete dělat dál?

Zatím ne. Většinou to funguje tak, že se sejdeme, každý přinese nějaký nápad nebo s něčím přijde naše učitelka. Pak to společně budeme přijímat, nebo upravíme tak, aby se nám to líbilo. Co bude dál, se asi dozvíme až příští školní rok.

Honza Švách



KUDY, KAM?



Kam jdeme, nevíme, ale snažíme se to zjistit

Jsou čtyři, dvě holky a dva kluci, a hrají o tom, co je v tuto chvíli nejvíc pálí. A to je otázka, která padne až na konci pětadvacetiminutového představení: „Tak, a co teď dál?“ Nevědí. Ale vadí to vlastně někomu? Nejspíš právě jim samotným, proto se to snaží zjistit. Mají za sebou základní školu i maturitu, život před sebou a možností plno.

Začíná se projekcí meotarem na poněkud zmačkané pláno. Mrskají se na něm čtyři uzlíčky na vodící tyči, mohou to být právě tak pulci jako spermie. Opatrně se otukávají, navazují vztahy, pak jednoho ze svého středu vyloučí. A nad tím několikrát přepluje žluté sluníčko.

Pak se zpoza plátna vykulí čtyři aktéři v kostýmech, které poukazují k předškolnímu věku. A v pohybově-pantomimické scéně de facto zopakují předchozí stínovou situaci. Na plátně mezitím k ikoně, jež má zřejmě symbolizovat dětské hřiště, přibude i škola. A pak se rychle vystřídají nápisy 1. třída, 2. třída... až po devítku. Z dětských kostýmů se vyklubou teenagery stojící poprvé před rozhodnutím, kam dál. Kuchař? Ekonomka? Zdrávka? Hotelovka? Myslivecká? GYMPL! A máš na to? Otázka hodná Hamleta. A na plátně se odvážně objeví

slovo KURVA jako výraz naprostého zoufalství. Nicméně vzápětí ho vystřídá titulěk PŘIJAT a rozjždí se kolotoč života středoškoláka. Znovu ohledávání nového kolektivu, učení, první holky, učení, první mejdany, učení a několikrát zopakovaný model brigáda – peníze – mejdan. A pak MATURITA. Kravaty na půl žerdi a rozčilený tlukot srdce. Ale máme to! No, a tak co teď?

Autorská produkce *Kudy, kam?* představuje v tom nejlepší slova smyslu typickou ukázkou generační výpovědi souborů ZUŠky. Třinečtí BLUDi si našli téma, které je jim vlastní, i odpovídající prostředky, jak je vyjádřit. Prostředky kombinující pohybové divadlo se slovem a projekcí v dobře fungujícím modelu i odpovídající stopáži. Využití meotaru je hravé, použitá hudba také, herecký projev autentický, a navíc je na nich vidět, jak je to všechno společně baví. Pro kritika usmýkaného týdním maratónem několika představení denně to byl doušek čisté a příjemně chutnající vody.

Radmila Hrdinová

4

95. Jiráskův Hronov

BLUDI, ZUŠ Třinec

Hledání cesty

Třinecký soubor BLUD, nominovaný z přehlídky pantomimy a nonverbálního divadla Otevřeno Kolín, přispěl do programu milou výpovědí na téma cesty od narození po dospívání, ukončené symbolicky zkouškou dospělosti.

Je to příjemně hravá záležitost, která nám (a především vrstevníkům protagonistů) přehledně – někdy možná až příliš – ukazuje jednotlivé fáze takové cesty.

Představení není tak úplně nonverbální, jak už to tak u dnešních záležitostí tohoto typu bývá, nicméně slova či věty, které jsou vyřčeny, slouží spíše k tomu, aby narušily a zproblematizovaly vnitřní svět hrdiny, staly se ozvěnou jeho pochybností.

K produkci stačí celkem jednoduchá scéna s plátnem napjatým na stojanech v pozadí. To slouží pro stínové divadlo doplňující živou akci performerů. Začíná se hrou čtyř pulců = spermií, které vesele skotačí – podobní malým chlapcům – na bílé neposkvřené ploše. Pak mezi ně připluje slunce = vajíčko a jen jeden se může stát vítězem. Ano, je to takový dětský digest vzniku člověka.

Poté se začnou zpoza plátna vynořovat v hravé choreografii různé části těl, až se nakonec na scénu vykulí trochu podivně postrojená čtveřice protagonistů a protagonistek (2+2). V pozadí na plátně stín nakreslí školkovou houpačku a v lehkém náznaku tu máme první sociální kontakty, které nejsou pro každého vstřícné. Právě náš hrdina je z kolektivu nemilosrdně a několikanásobně vystrkán. Nicméně neklesá na mysli, svou schopností vymyslet si vlastní program vzápětí přitáhne pozornost ostatních.

Dalším levellem je škola a její jednotlivé ročníky až do devítky. A právě tady odhalíme tajemství neforemného mnohobarevného oblečení, které jednotlivci postupně odhazují. To je mimochodem jedna z nejzajímavějších částí inscenace. Jak postupně sloupávají jednu vrstvu za druhou, proměňují se a doslova vyrůstají v zajímavé individuality. Na konci devítky ovšem čeká první zatěžkávací zkouška, kam dál? Na kluka dorážejí až nepříjemně z různých stran poradní hlasy, ale konečné rozhodnutí stejně zůstává na něm. Přes pochybnosti okolí nakonec vybírá gympl. Trocha napětí, ale hurá! Vyšlo to. A pak nastává dril, pár let, kdy se hlava chtě nechtě plní potřebnými i nepotřebnými vědomostmi. Nápis, které se objevují

v rychlém sledu na plátně, jsou pro diváky soutěž, zda dokážou okamžitě nápodobu správně přiřadit k vyučovacímu předmětu.

To ovšem není a nemůže být jediná náplň života teenagerů, ale je tu také brigáda, první peníze, svoboda, co s nimi udělám (Zapaříme? Jasně!). Ale i to, co k tomuto věku patří nejvíce: nesmělé i smělejší pokusy o sblížení, včetně hledání vlastní identity. Získá mě ona nebo on? A co s tím já? Na pozadí se rozpíjí barevné kaňky, prolínají se, bojují spolu, život je tak trochu rozmazaný, abstraktní a zamlžený. A pak už je tu zkouška dospělosti, doprovázená kravatou, která evokuje společenskou slavnostnost okamžiku, ale chvíli třeba i pocit, že by bylo lepší se oběsit. Vše dobře dopadlo a může se slavit. Konec? Kdepak! Začátek. Stojí na křižovatce a ptají se nás i sebe: Tak a co teď. Nevíme... A vadí to? A já vlastně nevím. Život si s námi stejně udělá, co chce. Celek je velmi názorný, jasný. Ta stále se opakující klišé našich životů jsou tady ale zvládnuta v příjemné estetice, byť se chvílemi může zdát až prvoplánová. Ale vlastně je to, hlavně pro nás starší, především milá připomínka toho, jací jsme byli, když jsme nevěděli, co nás čeká...

Jana Soprová



Žádostiví debilové existují pořád

Rozhovor s autorem, režisérem
a hercem Jakubem Tichým

Jak tě napadlo zpracovat postavu Petra Bezruče? Je to třeba v regionu nějak aktuální kauza?

Aktuální kauza to myslím vůbec není, ale to téma je podle mě univerzálně platné. Žádostiví debilové existují pořád a lidi, kteří mají nějaké schopnosti, ale zároveň nejsou schopni se s nimi prodat, ti taky jsou mezi námi. Nemyslím si ale, že zrovna bezručovská látka je nějak aktuální – už je to ždímané, dělala to spousta lidí, dělal to Ivan Motýl, Jan Balabán a leckdo další. To fakt není módní záležitost. Mně se na tom líbí právě tenhle konflikt. Nejde o to, že by to bylo konkrétně o Bezručovi. Je to jako u Formana, když točil *Amadea* – to není o Mozartovi a Salierim, ale je tam nějaký obecný konflikt, nějaký motiv, se kterým se dá pracovat.

Ta hra je napsaná hodně ahistoricky, je tam spousta dobově nepřipadných reálií. Je v tom nějaký systém?

Nechtěl jsem napsat nějakou historickou hru, není to žádná rekonstrukce. Je to prostě obecný model. V tomhle jsem se necítil vázán ničím – je to stejně dnešní jako včerejší, před sto roky nebo za sto let.

Je to vysloveně inscenace tvého textu, nebo vznikla kolektivním způsobem?

Je to pevný text.

Otázka na závěr: napsal Slezské písně O. B. Petr?

Kdybych si měl tipovat, tak si myslím, že jo, ale není to důležité.

Michal Zahálka



Kdo tedy patří na piedestal?

Statické divadlo z Frýdku-Místku zakončilo 95. Jiráskův Hronov inscenací *Básník*, v níž dramatik, muzikant, režisér a divadelník Jakub Tichý znovu otevírá spor o autorství *Slezských písní*. Víc než o samotné autorství mu ale jde o obecnější pohled na básníka, respektive umělce jako výjimečnou osobnost obklopenou společenstvím blbů, jejichž snazivost, nedostatek studu a bezskrupulóznost nachází ve společnosti živou rezonanci. A to dokonce i s vědomím, že to s kvalitou díla takovýchto kreatur není až tak úplně v pořádku. Nicméně – a to je jedno z dalších aktuálních témat inscenace – proč rýpat do něčeho, co už posvětilo zařazení do učebnic, podle kterých se po léta učí? A tady už nejsme zdaleka jen u Petra Bezruče nebo Vladimíra Vaška.

Inscenace začíná takzvaně od podlahy, to jest od dětství Vladimíra Vaška, který si umíní, že se stane slavným básníkem. A až jím bude, nechá zmrskat všechny, kdo se mu kdy posmívali. A že je čemu se posmívat – malý Vašek je ukázán jako velmi omezený žák a jeho první básnické pokusy jsou jen trapné rýmováčky.

Klíčovým bodem příběhu je setkání poštovního úředníka a neúspěšného veršotepce Vladimíra Vaška s učitelem, hercem, buřičem a slezským vlastencem Ondřejem Boleslavem Petrem, k němuž opravdu došlo v době Vaškova pobytu v letech 1891–93 ve Frýdku-Místku. U hospodského stolu přečte Petr, který si říká Petr Bezruč, Vladimíru Vaškovi svou první báseň, kterou mu poté neprozřetelně věnuje. Lakomý Vašek mu sice odmítne zaplatit i jediné pivo, ale báseň pečlivě uschová. A po ní další a další. Odtud jeho pozdější argumentace, ke které

se ve hře několikrát vrací – kdybych ty básně nezachránil, nikdo by je dneska nemohl obdivovat. Jen mu z toho jaksi nějak vypadne fakt, že je začal posílat do Prahy pod svým jménem a že si přivlastnil i jméno jejich autora.

Kdo je tedy ten pravý Petr Bezruč? Naivně přilhouplý Vašek, k stáru unavený a odmítající oslavování své geniality, anebo dávno zapomenutý Ondřej Boleslav Petr? Ke cti autora hry nutno přičíst i to, že ani jednu klíčovou postavu nevidí černobíle, i ukřivděný Petr s naznačenými rysy disidenta je v jeho podání do značné míry předveden jako antisemita, xenofob a rasista, na druhé straně ani Vladimíru Vaškovi nejsou při vši jeho vypočítavosti a chabé sebeobhajobě odepřeny sympatie publika. Rozdělování společnosti na ty jednoznačně hloupé a chytré je zkrátka Jakubovi Tichému cizí. A nechává na divácích, aby si rozhodli sami. I proto v závěru zůstává připravený piedestal pro sochu BÁSNÍKA prázdný.

Herci Statického divadla pojali hru jako černou satirickou grotesku, kde své postavy hrají s jistým odstupem a nadhledem a sám autor tu vystupuje v roli vypravěče a komentátora příznačně oblečeného v kostýmu tenoristy oblastní operety. Všichni jsou tak trochu jetí a ujetí a o nikom se nedá jednoznačně říci, že právě on je tím pravým hrdinou. Stejně jako my sami. A i v tom je velmi aktuální poselství této v dobrem smyslu slova zdravě znepokojivé inscenace.

Radmila Hrdinová

Statické divadlo, Frýdek-Místek

V čem je problém? Vždyť jsou všichni mrtví!

Závěr festivalu patřil pozoruhodné inscenaci, která svérázným, řeklo by se cimrmanovským způsobem glosuje jednu z největších literárních záhad české historie. Postaralo se o to Statické divadlo z Frýdku-Místku. V inscenaci jde o sporné autorství poštovního úředníka Vladimíra Vaška alias Petra Bezruče a jeho jediné básnické sbírky *Slezské písně*. Kauza je to bezpochyby podezřelá, nicméně pravdu se dnes už nikdo nedozví. To v inscenaci v nadsázce vtipně hodnotí literární vědkyně: V čem je problém? Vždyť jsou všichni mrtví! Podobně ovšem reagovala v minulém století obec odborníků. I když Vašek zpočátku posílal verše anonymně, později se k autorství „přiznal“, nebo je přinejmenším nepopřel. Východiskem inscenace, která s velkým nadhledem a přesahem zkoumá nejen osobnost básníka a možnost, že opravdu napsal tuto sbírku, ovšem vkládá kauzu do současného kontextu nejružnějších fake news, párujících umělce minulých dob s časově zcela neodpovídajícími událostmi (k čemuž hodně přispívají výmysly umělé inteligence).

Tím celá problematika získává zcela jiný, obecnější rozměr. Nejedná se ovšem o dávno zapomenutou kauzu. Nejen z dnešního pohledu je podstatnější samotné dílo nežli to, kdo jej vlastně napsal (podobně se ovšem v celosvětovém kontextu stále řeší, kdo vlastně napsal Shakespearovy hry). Tato zjevná mystifikace je ovšem o to dramaticky působivější, že mnohá fakta jsou reálná. Dají se ověřit – Bezruč skutečně nedokončil žádnou školu, většinu mládí propařil a později se k napsání žádné nové sbírky neměl. Navíc během dvouletého pobytu ve Frýdku na místě poštovního úředníka rozhodně nepůsobil jako anarchista a levicově vyhraněný autor, vlastně se choval úplně opačně (včetně přátelství se s Němci). Naopak profil věčného buřiče a vyhraněného nacionalisty (Okamura by měl radost!) Ondřeje Boleslava Petra, který na sobě zažil mnohé nespravedlnosti a region měl v malíčku, mu zcela logicky odpovídá.

A tak zatímco Ondřej Turoň hraje Vaška především jako bohémsky naladěného sebevědomého mladíčka, který je mocný spíše legračních veršovánek nežli vážných sociálních balad, Radoslav Piekelnicki v roli Ondřeje Boleslava Petra se slovní zásobou, vyjadřováním a vlastně i zjevem k anarchisticky laděným veršům hodí lépe, takže jaksi podvědomě přitakáme autorově verzi.

A pokud se začneme nad celým případem zamýšlet, nacházíme logiku i v tom, proč Petr Bezruč nejen ve své době tak náhle uspěl a nebyl zájem jeho autorství zpochybňovat. Málokterý český autor totiž napsal tak silně kritické verše zastávající se obyčejných lidí a kritizující zlé kapitalisty se sugestivním dramatickým potenciálem (ne náhodou jeho verše zhudebnil Leoš Janáček a později Jaromír Nohavica). Navíc k možným pochybnostem vede i fakt, že sám Bezruč nesl svou slávu a své sbírky i vlastní idolizaci spíše trpně. Nicméně jak už kdosi v literární historii poznamenal, legendy mají daleko tužší kořeny než pravda. Autorská inscenace Statického divadla tuto legendu, která může být i pravdou, nabídla ve vtipné a poučené nadsázce, která baví i provokuje.

Jana Soprová



To, co je skutečně důležité

Rozhovor s režisérem Václavem Poldou

Kuchyně vznikla podle norskó-švédského filmu Povídky z kuchyně. Autoři Bent Hamer a Jörgen Bergmark u nás nepatří k nejznámějším. Jaká byla geneze adaptace?

O filmu mi tehdy řekl kamarád, někdy v roce 2003, a od té doby mi ležel v hlavě. Oproti mým předchozím dramtizacím to bylo poprvé, kdy jsem adaptoval film, a už to nikdy neudělám. (*smích*) Potíž je v tom, že už ten film je výrazná interpretace a ty nemáš tolik prostoru si to udělat po svém. Dokonce jsem se pídil, jestli neexistuje literární předloha. Mrzelo mě, že si to nemůžu vyložit úplně až tak po svém, jak bych si přál.

Bál ses toho, že filmové prostředky mají navrch? Je tam mj. hodně změn a střihů.

Samozřejmě, ale doufal jsem, že to nějak zvládneme. Vyhodil jsem některé postavy a pár událostí, které se odehrávají mimo Isakovu chalupu. Takže v našem případě se všechno odehrává u něj, čímž se to dost zjednodušilo. Tok času ale zůstává, ten tam být musí.

Východiskem je absurdní, ale historicky doložený výzkum na téma: optimalizace práce žen v domácnosti. Posléze se proměňuje na pozorování starých mládenců. Zabýval ses problematikou?

Popravdě řečeno ne, protože mě ta fabulace tak moc bavila, až jsem se bál, že by to tak nebylo a tím by se mi to hrozně zkazilo. (*smích*)

Dával jsi hercům k dispozici film, nebo jsi je držel od předlohy co nejdále?

Viděl to Honza Milota. Nejsem si jistý, jestli to viděli ostatní. S Honzou se to navíc má tak, že už nepůjde do všeho, protože cítí, že je to jeho poslední věc. A já chtěl najít něco, aby mohl hezky skončit, protože jeho divadelní život byl ohromně plodný a v Klášterci má veliké zásluhy na tom, jak tam to divadlo funguje.

Já tomu věřit teda nechci, ale vy mu to věřte, že by se chystal skončit?

Hele, já asi jo. Asi jo. Chce skončit prostě hezky, tak jsem mu to chtěl takhle dát.

Tichá lekce o přátelství

V roce 2003 měl premiéru norskó-švédský snímek *Salmer fra kjøkkenet* (v českých kinech pod názvem Povídky z kuchyně) norského režiséra Benta Hammera, který scénář k tomuto komediálnímu dramatu napsal společně se švédským scenáristou a dramatikem Jörgenem Bergmarkem. Navzdory existenci divadelní verze od norského dramatika Hanse Pettera Blada se východiskem pro inscenaci *Kuchyně* Divadla Zdrhovadlo, odnože DS Klas z Klášterce nad Ohří, stala režisérská adaptace filmového scénáře.

Děj je zasazen do Norska v padesátých letech minulého století a točí se kolem mladého vědce, který přijíždí do malé norské obce Landstad provádět výzkum, jehož cílem je analýza kuchyňských návyků a efektivita domácích prací u místních samotářských mužů. Výzkumný ústav pro domácnost (HFI), založený roku 1944 ve Švédsku, skutečně existoval a zabýval se studiem efektivy a ergonomie v domácnostech, byl však tehdy zaměřen výhradně na ženy. Pozorovatel Folke Nilsson (Jakub Hrbek) je přidělen ke sledování mlčenlivého a nekomunikativního samotářského farmáře Isaka Bjørvika (Jan Milota). Folkeho práce má jedno zásadní pravidlo – nesmí s Isakem mluvit, nesmí se ho dotýkat ani mu nijak zasahovat do života, pouze vše z povzdálí pozorovat a zaznamenávat. A jak už to tak v komediích bývá, právě porušením tohoto pravidla se začnou dít věci a zcela očekávaně se mezi těmito dvěma odlišnými povahami vytvoří silné pouto. Sekundují jim dvě epizodní postavy, Isakův soused Grant (Honza Škach) a Folkeho šéf Sixten Malmberg (Jan Valta). Režisér, dramaturg, scenograf a autor světelného designu v jedné osobě Václav Poldo svoji inscenaci ničím zbytečným nekomplikuje, přičemž ve výtvarné stránce se spolu se scenografkou Eliškou Hladovou inspiroují estetikou skandinávské filmové předlohy. Folkeho vysoká dřevěná pozorovací židle, která se dokonce dostala na filmový plakát, je po většinu času umístěna v náznakové Isakově kuchyni vymezené linoleem, v které se každá přítomná rekvizita alespoň (ale nejčastěji právě) jednou použije. Centrální kuchyňský výsek doplňují na levém křídle scény „výsek“ podkroví domku, vpravo pak prýčna symbolizující obytný karavan, který pozorovatel používá jako zázemí. Doplnuje je ještě jeden prostor před linoleovým kuchyňským čtvercem, kde se odehraje úvod o historii HFI a následně se zde na židlích zapůjčených z kuchyně a s volantem v ruce předstírají jízdy autem nebo na koni. Na to, že se doslova jedná o „kitchen drama“, je

jich až překvapivě mnoho. Mezi těmito příběhy se přesouváme výraznými světelnými změnami.

Zpočátku máme šanci obě postavy studovat beze slov. Sledujeme, jak Isak svého návštěvníka zlobí a provokuje, dělá mu naschvály, jak si z něj spolu s Grantem utahují. V těchto chvílích je Hrbek odsouzen k pouhému sezení v židli, zatímco Škach a především Milota naplno prokazují svůj komediální talent v rozehrávání potouchlého mrzoutství. Když se konečně dostane i do interakce s Hrbkem, stane se Milotův Isak o něco milejší, ale pořád je to podivín; jejich vrcholnou scénou je pak pitka na oslavu Isakových narozenin, v níž oba dokážou výtečně pointovat a jejich cesta k opilosti je sice jevištní zkratkou, ale zcela uvěřitelnou. Sixten Jana Valty je navzdory své funkci spíše Folkeho nahrávačem, objevuje se většinou náhle a „odkudsi“ a jeho jedinou úlohou vlastně je neustále procházet sepsané protokoly, kroutit nad nimi hlavou a na závěr Folkeho vyhodit.

Inscenace stojí zejména na hereckých výkonech (a to zejména na Milotově, neboť ostatní herci z podstaty nemají moc co hrát), neboť její absurdní východisko a především chronotop není jednoduché předat. Život v padesátých letech, v době drahých telefonátů a kuřáků dýmek, nedůvěry v atomovou energii, kdesi na dálném severu, kde Norové nesnášejí Švédy a kde se musí mezi samotami cestovat na koni, je z našeho dnešního pohledu spíše žánrovou fotografií.

Kvůli vědomému východisku inscenace z filmové podoby je její celkový dojem velmi fragmentární, převod do podoby divadelního textu nepříliš nápaditý a divadelně-filmové střihy situací a členění prostoru nejsou příliš čitelné ani elegantní. Některé mikrosituace, zejména příchody a odchody postav, působí nadbytečně a je jim kladen neadekvátní prostor, jsou jen vnějším ornamentem na jinak vcelku komorním příběhu, který je sice předvídatelný, ale obsahuje právě tolik překvapivých okamžiků a gestické komiky (např. když se Isak svěří Folkemu, že má od války nakoupenou plnou komoru pepře) a hereckých reakcí, aby po celou hodinu a půl udržel diváckou pozornost až do svého překvapivého finále.

Ivo Kristián Kubák

Divadlo Zdrhovadlo, Klášterec nad Ohří



Jak pouhé „díky“ změnilo vše

Poslední den letošního Jiráskova Hronova dopomáhal uzavřít soubor DS Klas s dramati-
zací filmu *Povídky z kuchyně* (2003) režiséři
Benta Hamera a Jörgena Bergmarka.

Na samém úvodu se dozvídáme o projektu,
který by měl zefektivnit lidské fungování v ku-
chyni, aby se jedinec nemusel po místnosti
tak často přesouvat a díky tomu byl schopen
vyprodukovat více a rychleji. Tento koncept,
jako vytržený z nějakého absurdního drama-
tu, je v podání souboru z Klášterce nad Ohří
prezentován realisticky a psychologicky.

Rámec je ve své podstatě velice prostý. Když
se přihlásíte do tohoto programu, bude vás
ve vaší vlastní kuchyni monitorovat pracov-
ník dané služby po dobu pěti týdnů, přičemž
nesmí docházet k žádnému vzájemnému
verbálnímu kontaktu. Zápletka postavená
na nulové komunikaci je celá poněkud před-
vídatelná, čehož si je soubor evidentně vě-
dom. Proto se rozhodl svou pozornost a ná-
mahu vložit do vybudování křehké a jemné
atmosféry vznikajícího přátelství mezi starým
a nemocným milovníkem konů Isakem a po-
zorovatelem Folkem.

Pozoruhodná je detailní práce s přítomnos-
tí červené barvy na scéně. Prostředí kuchy-
ně a jeho barevná paleta je na první
pohled poněkud „funkciona-
listicky“ laděná, bez přeby-
tečných zdobných prvků,
až teda na jeden. Jed-
ná se o malého dřevěného červeného

koně, který v tomto bílo-modrém prostředí vy-
niká. Pokaždé, když se Isak vrací ze stáje svého
koně Oskara, má s sebou bílý kapesník od krve.
Tato rovina, během níž si divák nemusí být
zcela jistý, zda je krev Isakova, nebo Oskarova,
umocňuje jejich životní propojení. Postava Isa-
ka se v průběhu představení několikrát rozčílí
a jeho představitel Jan Milota ve tváři naprosto
zrudne, čímž vzniká další význačná paralela.
Vztah lidské bytosti a jejího zvířecího přítele vr-
cholí na samotném konci, když Grant přichází
ze stáje do kuchyně s Isakovou čepicí, do níž si
ukládal jablka pro Oskara. Jedná se o opravdu
silný a emocionální moment i vzhledem k tomu,
že Isakovo místo v kuchyni později přebírá po-
zorovatel Folke.

Bylo velice hluboké vidět, jak prostým způ-
sobem se Isak a Folke sblížují. Isak zpočátku
zapojení do programu sabotuje, často si dělá
z Folkeho legraci a znepřijemňuje mu pracovní
povinnosti tím, že si třeba veškeré kuchyňské
potřeby odnese do ložnice – tam má z něja-
kého absurdního důvodu další sporák –, aby
nemusel přicházet do kontaktu s Folkem.
Když však Isakovi dojde tabák do dýmky, čis-
tá a přirozená lidská empatie Folkeho donutí
slézt z pozorovatelny a dát část svého tabáku
postaršímu panu hostiteli. Právě díky těmto
emočně výrazným chvílím, během nichž ne-
zaznívá ani jedno slovo, se *Kuchyně* dokáže
do publika zaryt a nepustit ho.

Milan Hábl

**Kuchyně je hodně o lidskosti, co je tam ale
pro tebe nejzásadnější?**

Herectví a ta atmosféra. Ono se to sice táhne,
ale mně se to líbí. Nemusí to být pro kaž-
dého. Já mám rád silné příběhy a tohle je
jeden z nich. Obyčejný příběh o obyčejných
lidech, ale přitom o důležitých věcech. Tak
to si, skrze příběh a inscenaci, zkusit uvědo-
mit. Uvědomit si to, co je skutečně důležité,
na pozadí té každodenní všednosti.

**U tebe je známo, že jak dostaneš feedback,
tak do věcí rád saháš.**

Doznalo to trochu změn. Snažili jsme se udě-
lat něco s temporytmem, ale zároveň je to
pořád nějak napsané, seversky pomalé a já
mám takové věci rád. Třeba i z toho našeho
Hrabala (*monodrama Příliš hlučná samota
právě s Janem Milotou, Jiráskův Hronov
2010 – pozn. red.*), kde se taky nic nedě-
je, a přitom se toho děje dost. Snažili jsme
se zpřesňovat situace, aby bylo jasné, co je
důležité. Prali jsme se s hudbou. Po Loun-
ském divadlení jsme trochu měnili a po Pik-
niku v Mostě taky. Už od premiéry se vlastně
snažíme zpřesňovat.

A chystáš teď něco nového? Chystáš, vid'? Já
to vím...

Sice jsme si zrovna s Mírou Nyklíčkem děla-
li srandu, jestli to stihnem, ale asi už to říct
můžu. Bude to zase monodrama – *Pan Theo-
dor Mundstock*.

Lukáš Krížek



Ukázky seminářů 95. Jiráskova Hronova



Ukázky seminářů 95. Jiráskova Hronova



11

neděle 10. 8. 2025

Ukázky seminářů 95. Jiráskova Hronova



Ukázky seminářů 95. Jiráskova Hronova



95. Jiráskův Hronov – foto Jan Švácha



Otázka je, jestli dvě a tři čtvrtě hodiny není moc. Zápletka by odpovídala spíše kratšímu...

Skeči?

Pornoklipu?

Nádražnímu hlášení.

STÍNOVÝ CLUB #009

Národní institut pro kulturu
Czech Cultural Institute

DČAD slaví
20 let vzniku
novým vizuálem!
Již brzy!

D
databáze
českého
amatérského
divadla

Win-vin

Drazí kocovinníci a kocovinice, je to bohužel tak. Hladina sebou plácla o dno lahve, mezi zuby co nevidět zaskřípá vinný kámen. Servírka už tak trochu poklízí a Jiráskův Hronov obchází strašidlo zavírací hodiny. Červené nosy v nekontrastních kulisách skelných očí upřených kamsi za horizont, mysl vlnící se jako vzduch nad rozpáleným asfaltem s vůní starých vín z Barola. V tomto stavu jsme zabloudili do malé vinárničky Fata Morgana v jedné z hronovských zahrad. Z nabídky osmi rozlévaných vín jsme zvolili dvě.

Prosecco Asolo Superiore D.O.C.G. Brut, Casa Bianca, 1,25 dcl za 80,- Kč

Barva: Průzračné s barvou lipového květu.

Vůně: Rozverná, letní a svěží. Zelené jablko, kytičky.

Chuť: Kompaktní, hladká, plná pozitivní energie a bujných bublinek. S příjemnou osvěžující kyselinkou.

Verdikt: Prudce pitné bublinky, kterých nikdy není dost pro šťastná odpoledne s přáteli. 90 bodů ze 100.

Valpolicella Clasico, vinařství Speri, 2022, 1,25 dcl za 90,- Kč, Bio

Barva: Lehčí, rubínově červená.

Vůně: Bohatá. Pád do měkké náruče fialek a třešní.

Chuť: Svěží, ovocitá, středně plná, přístupná a přátelská. Vyzývá k dalšímu napití.

Verdikt: Fantastické víno pro brzký večer a jemně intelektuální diskuse. 92 bodů ze 100.

Mističku oliv, sušenou šunku a pár bramborových lupínků jsme si samozřejmě nemohli nechat ujít a kombinace to byla přímo snová.

Jan Ducheck

STRABAG
TEAMS WORK.



WIKOV

ALPRIM

CDS NÁCHOD



stick'n
HOPAX

MNE
AMETEK

15

neděle 10. 8. 2025

96

Jiráskův
Hronov
ročník
divadelního festivalu
31. 7.–8. 8. 2026



Jiráskův Hronov

GENERÁLNÍ PARTNER FESTIVALU



MINISTERSTVO
KULTURY

KRÁLOVÉHRADSKÝ
KRAJ



Akce se koná pod záštitou ministra kultury ČR
a trvalou záštitou Rady Královéhradeckého kraje



Národní
institut
pro kulturu



WIKOV

Autostyl
TRUTNOV

HLAVNÍ PARTNEŘI FESTIVALU



STRABAG
WORK ON PROGRESS

CDS NÁCHOD



ALPRIM

stick
HOPAX

TRADIČNÍ PARTNEŘI FESTIVALU

UHASPL



Frontišek
Holman
proměny současnosti

Marius Pedersen

DUNK



Coroil

Degmed

EUROVIA

GP BAŮ

VAS

Rubena

Mgr. Olga Motoušková
Ing. Michal Šefář

SILVAGRO

PRIMATOR

WIMEX

TAMADEx

MEGAS

SICO

POPECKA INTERIORS

TSR

Vše Pro
Stavby

Ing. Lukáš Polej

ScoorGummi
Automotive

PSN

REPAIR SERVICE

Reality Náchodsko II
s. r. o.

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Hradec Králové
Český rozhlas

Místní
Kultura

DIVADELNÍK

scěna

FORUM 24

NETRADIO
ČERNÁ HORA

BEAT

Country

d

Zpravodaj 95. Jiráskova Hronova 2025

Vydává organizační štáb.

Redakce: Michal Zahálka (šéfredaktor), Jan Duchek, Milan Hábl, Radmila Hrdinová, Ivo Kristián Kubák, Lukáš Křížek, Kateřina Prášilová, Jana Soprová, Honza Švácha (redakce), Ivo Mičkal (foto), Michal Drtina (grafika a zlom).

Jazykovou korekturou odešlo/odjelo.

Stránky festivalu: www.jiraskuvhronov.eu E-mail: JHZpravodaj@gmail.com

